

Social- og Boligministeriet

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 4940

Doknr.
886720

Dato
26-09-2024

Folketingets Socialudvalg har d. 19. juni 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 567 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Spørgsmål nr. 567:

"Vil ministeren oplyse, hvilke og hvor hyppigt alle nuværende tilladte magtanvendelser benyttes på det specialiserede socialområde? Opgørelsen bedes angive over for hvilke grupper af borgere, magtanvendelserne har fundet sted og med angivelse af type af institution/bosted/plejehjem m.v."

Svar:

Der lægges i besvarelsen til grund, at der spørges til magtanvendelse på både voksenområdet og på børne- og ungeområdet.

Af servicelovens kapitel 24 fremgår reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for alle voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. Kapitel 24 a dækker over magtanvendelse over for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, mens kapitel 24 b indeholder regler om magtanvendelse over for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. De nedenstående opgørelser af magtanvendelse på voksenområdet er opdelt efter disse to bestemmelser.

På børne- og ungeområdet er det Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der regulerer adgangen til at anvende magt og foretage andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge. Adgangen til magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten varierer på de forskellige anbringelsestyper. Der er således begrænset adgang til magtanvendelse i specialiserede plejefamilier og flest beføjelser til magtanvendelse på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har indhentet bidrag til besvarelsen fra Social- og Boligstyrelsen, der oplyser følgende om brugen af magtanvendelse:

"

Social- og Boligstyrelsen indsamler med hjemmel i § 24 i lov om socialtilsyn, data fra de fem socialtilsyn om antallet af magtanvendelser på tilbud underlagt lov om socialtilsyn.

Eftersom socialtilsynenes opgave alene er at gøre sig tilsynsmæssige overvejelser om tilbuddene på baggrund af magtanvendelsesindberetningerne (jf. det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet som helhed), indsamler Social- og Boligstyrelsen med hjemmel i § 24 i lov om socialtilsyn kun oplysninger om magtanvendelser på et aggregeret niveau. Det betyder, at det ikke er muligt for Social- og Boligstyrelsen at opgøre magtanvendelsestyper fordelt på specifikke grupper af borgere. Derudover indgår udelukkende oplysninger om magtanvendelser på tilbud underlagt lov om socialtilsyn.

Social- og Boligstyrelsen gør desuden opmærksom på, at tilbud skal sende magtanvendelsesindberetninger til anbringende/visiterende kommune, og at socialtilsynene modtager en kopi af indberetningerne med henblik på, at foretage en vurdering af, om indberetningerne giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser ift. tilbuddet. Der er tale om en manuel proces, hvor indberetningerne foretages i et indberetningsskema, som oversendes til anbringende/visiterende kommune med kopi til socialtilsynene, hvorfor opgørelserne er behæftet med en vis usikkerhed.

Det lægges til grund, at der spørges til aktuel data. Nedenfor fremgår derfor opgørelser over magtanvendelser, baseret på magtanvendelsesindberetninger til socialtilsynene i 2023, som er de nyeste opgørelser, Social- og Boligstyrelsen har.

Magtanvendelser på voksenområdet efter servicelovens kapitel 24 og 24a

Tabel 1: Antal magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 og 24 a fordelt på tilbudstype, 2023

Antal magtanvendelser i alt	14.817*
Aflastningstilbud (servicelovens § 84)	225
Beskyttet beskæftigelse (servicelovens § 103)	8
Aktivitets- og samværstilbud (servicelovens § 104)	420
Midlertidigt botilbud (servicelovens § 107)	1.440
Længerevarende botilbud (servicelovens § 108)	4.533
Krisecenter for kvinder (servicelovens § 109)	0
Boform for hjemløse (servicelovens § 110)	8
Almen plejebolig (almenboliglovens § 5, stk. 2/§ 105)	7.804
Eget hjem	18
Andet	287
Ikke oplyst	76

Anm.: * Antal magtanvendelser "i alt" er marginalt mindre end det samlede antal magtanvendelser fordelt på tilbudstype, da nogle tilbud har registreret flere typer af tilbud i samme indberetning.
Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Tabel 2: Type af indgreb ved magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 og 24a, 2023

Antal magtanvendelsestyper i alt	15.046
Afvægehjælp § 124 c	302
Fastholdelse m.v. § 124 d	2.725
Anvendelse af særlige døråbnere § 125	99
Anvendelse af stofseler § 128	5.786
Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi på baggrund af opgørelse § 128 b	3.723
Låsning og sikring af yderdøre og vinduer § 128 c	551
Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer § 136 a	245
Indgreb foretaget uden hjemmel	1.330
Indgreb foretaget i nødværge (straffelovens § 13)	171
Indgreb foretaget i nødret (straffelovens § 14)	62
Ikke oplyst	52

Anm.: En magtanvendelse kan være omfattet af flere forskellige typer indgreb. Summen af indgrebstyper er således større end antallet af magtanvendelse anført i tabel 1.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Magtanvendelser på voksenområdet efter servicelovens kapitel 24 og 24b

Tabel 3: Antal magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 og 24 b fordelt på tilbudstype, 2023

Antal magtanvendelser i alt	218
Aflastningstilbud (servicelovens § 84)	0
Aktivitets- og samværstilbud (servicelovens § 104)	0
Midlertidigt botilbud (servicelovens § 107)	3
Længerevarende botilbud (servicelovens § 108)	170
Almen plejebolig (almenboliglovens § 5, stk. 2/§ 105)	35
Eget hjem	3
Andet	0
Ikke oplyst	7

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Tabel 4: Type af indgreb ved magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 og 24 b, 2023

Antal magtanvendelsestyper i alt	224
Afvægehjælp § 124 c	3
Fastholdelse m.v. § 124 d	16
Anvendelse af særlige døråbnere § 125	0
Anvendelse af stofseler § 128	35
Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi på baggrund af opgørelse § 128 b	15
Låsning og sikring af yderdøre og vinduer § 128 c	0
Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer § 136 c	132
Fastholdelse m.v. ved meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende adfærd (§ 136 d)	7
Indgreb foretaget uden hjemmel	14
Indgreb foretaget i nødværge (straffelovens § 13)	1
Indgreb foretaget i nødret (straffelovens § 14)	0
Ikke oplyst	1

Anm.: En magtanvendelse kan være omfattet af flere forskellige typer indgreb. Summen af indgrebstyper er således større end antallet af magtanvendelse anført i tabel 3.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Magtanvendelser på børne- og ungeområdet

Tabel 5: Antal magtanvendelse på børne- og ungeområdet fordelt på tilbudstype, 2023

Antal magtanvendelser i alt	6.634*
Privat opholdssted	1.936
Åben døgninstitution	3.225
Delvis lukket afdeling på døgninstitution	270
Delvis lukket døgninstitution	133
Sikret døgninstitution	899
Særlig sikret afdeling på sikret døgninstitution	139
Ukendt/ikke oplyst	32

Anm.: * I 2023 mangler 20 registreringer af tilbudstype

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Tabel 6: Type af indgreb ved magtanvendelse på børne- og ungeområdet, 2023

Antal magtanvendelsestyper i alt	7.395
Afvægehjælp, ved at fastholde og/eller føre for at afværge beskadigelsen af ting, jf. lovens §8	480
Fysisk magtanvendelse, ved fastholde og/eller føre, fordi barnet eller den unge var til fare for sig selv eller andre jf. §9 stk. 2.	4.522
Fysisk magtanvendelse, ved at fastholde og/eller føre, når barnet eller den unge overtræder regler i en husorden fastsat efter lovens § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør, jf. lovens § 9, stk. 3.	337
Tilbageførelse ved rømning, og hvor der har været risiko for, at barnet eller den unge ville skade sig selv eller andre, jf. §10.	68
Tilbageholdelse med fysisk magt i forbindelse med eller under en anbringelse inden for rammer fastsat af kommunalbestyrelsen, jf. lovens §11	14
Tilbageholdelse ved aflåsning af døre og vinduer på delvis lukket døgninstitutioner eller delvis lukket afdeling, jf. lovens §12, stk 4.	85
Fastholdelse ved fysisk magt på delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling, jf. lovens §13, stk 3.	13
Isolation på sikret døgninstitutioner eller særlig sikret afdeling, jf. lovens §14, stk 1.	37
Undersøgelse af person og/ eller opholdsrum ved bestemte grunde til mistanke, jf. lovens §16 stk 1.	760
Undersøgelse af person og opholdsrum på sikret døgninstitution eller særlig sikret afdeling ved anbringelse, besøg eller fravær, jf. lovens §16, stk 2.	5
Effekter taget i bevaring, jf. lovens §16, stk 6.	270
Påhør eller overvågning af telefon og internet eller afbrydelse eller forhindring af adgang til telefon og internet for unge, anbragt som led i en strafferetlig dom eller kendelse, jf. lovens §19.	2
Magtanvendelse i øvrigt	723
Ikke oplyst	79

Anm.: En magtanvendelse kan være registreret med flere forskellige typer af magtanvendelse. Summen af indgrebstyper er således større end antallet af magtanvendelse anført i tabel 5.
Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Magtanvendelser i specialiserede plejefamilier

Tabel 7: Antal indberetninger om magtanvendelser i specialiserede plejefamilier, 2023

Antal magtanvendelsesindberetninger i alt	44
---	----

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Tabel 8: Type af indgreb ved magtanvendelse i specialiserede plejefamilier, 2023

Antal magtanvendelsestyper i alt	48
Afvægehjælp, ved kortvarigt at fastholde og/eller føre for at afværge beskædigelse af ting, jf. lovens § 8.	21
Magtanvendelse i øvrigt	27
Ikke oplyst	0

Anm.: En magtanvendelse kan være registreret med flere forskellige typer af magtanvendelse. Summen af indgrebstyper er således større end antallet af magtanvendelse anført i tabel 7.
Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Undersøgelse af person og opholdsrum på sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger ved anbringelse, besøg eller fravær

Tabel 9: Antal indberetninger om magtanvendelser, 2023

Antal 'Undersøgelse af person og opholdsrum på sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger ved anbringelse, besøg eller fravær' i alt	906
--	-----

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Tabel 10: Antal indberetninger om magtanvendelser fordelt på indgrebets art, 2023

Antal magtanvendelsestyper i alt	1.160
Undersøgelse af opholdsrum på ved anbringelse, besøg eller fravær, jf. lovens § 16, stk. 2.	281
Klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko samt aftagning af overtøj, hovedbeklædning og sko, jf. lovens § 16, stk. 4.	416
Kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader, jf. lovens § 16, stk. 5.	364
Effekter taget i bevaring, jf. lovens § 16, stk. 6.	98
Magtanvendelse i øvrigt	1

Anm.: En magtanvendelse kan være registreret med flere forskellige typer af magtanvendelse. Summen af indgrebstyper er således større end antallet af magtanvendelse anført i tabel 9.
Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

”

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister